യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 6✓
(നിർവാണ+പ്രകരണം പൂർവാർധമ്)/സർഗം 78✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

ഏവം ബഹൂനി വർഷാണി മിഥുനംൻ നിർഭര+സ്പൃഹമ് .
രേമേ യൗവന-ലീലാഭി/രമ+ന്ദാഭിർ/ദിനേ ദിനേ .. 1

അഥ യാതേഷു ബഹുഷു വർഷേ+(ഷു-ആ)വൃ+ത്തി-ശാലിഷു .
ശനൈർ/ഗലിത-താരു+ണ്യേ ഭി+ന്ന-കുമ്ഭാ/ദിവാമ്/ഭസി .. 2

തരങ്ഗ-നികരാ-കാര/ഭങ്ഗുര+വ്യവ-ഹാരിണി .
പാതഃഫ് പ+ക്വ-ഫല+സ്യേവ മരണംൻ ദുർ/നിവാരണമ് .. 3

ഹിമാ-ശനി-രിവാമ്/ഭോ-ജേ ജരാ നിപ-തനോ+ന്മുഖീ .
ആയുർ/ഗല+ത്യവി-രതംഞ്/ ജലംങ് കര-തലാ-ദിവ .. 4

പ്രാവൃ/ഷീവ ലതാ/തുമ്ബീ/ തൃഷ്-ണൈകാ ദീർ/ഘതാംങ് ഗതാ .
ശൈല-ന+ദ്യാ രയ ഇവ സംപ്രയാ+ത്യേവ യൗവനമ് .. 5

ഇ+ന്ദ്ര-ജാല-മിവാ-സ+ത്യംഞ്. ജീവനംഞ്. ജീർണ-സം+സ്ഥിതി .
സുഖാനി+ പ്രപലാ-യ+ന്തേ ശരാ ഇവ ധനു+ശ്ച്യുതാഃ .. 6

പത+ന്തി ചേതോ ദുഃ+ഖാനി തൃഷ്ണാ ഗൃ+ധ്ര ഇവാ-മിഷമ് .
ബുദ്/ബുദഃഫ് പ്രാവൃഷീ/വാപ്സു/ ശരീരംങ് ക്ഷണ-ഭങ്ഗുരമ് .. 7

രമ്ഭാ/ഗർഭ ഇവാ-സാരോ+ വ്യവ-ഹാരോ വിചാരഗഃ .
സ+ത്വരംയ് യുവതാ യാതി കാ+ന്തേവാ+പ്രിയ-കാമിനഃ .. 8

ബലാ-ദരതി-രായാതാ വൈര+സ്യ/മിവ പാദപമ് .
തദിഹ+ സ്യാ+ച്ഛുഭാ-കാരം സ്ഥിരംങ് കി-മ-തി-ശോഭനമ് .. 9

യദാ-സാ+ദ്യ പുന+ശ്ചേതോ ദശാസു ന വിദൂയതേ .
ഇതി നിർണീയ യു+ഗ്മംൻ തഥ്-സംസാര+വ്യാധി-ഭേഷജമ് .. 10

ചിരംവ് വിചാരയാ-മാസ ശാ+സ്ത്ര/മ+ധ്യാ+ത്മ/സ+മ്മതമ് .
ആ+ത്മ+ജ്ഞാനൈക-മാ+ത്രേണ സംസൃ+ത്യാ+ഖ്യാ വിഷൂചികാ .. 11

സം/ശാ+മ്യ-തീതി നി+ശ്ചി+ത്യ താവാ+സ്താംൻ തത്-പരായണൗ .
ത+ച്ചി+ത്തൗ/ തദ്/ഗത+പ്രാണൗ/ ത+ന്നിഷ്ഠൗ/ ത+ദ്വി/ദാ+ശ്രയൗ .. 12

തദാ തദർ/ചന-പരൗ/ തദീഹൗ/ തൗ/ വിരേ-ജതുഃ .
ത+ത്രൈ-വാതി/ഘനാ+ഭ്യാസൗ ബോധ-യ+ന്തൗ പരസ്പരമ് .. 13

തത്/പ്രീതൗ തത്-സമാ-രമ്ഭാ/വ+ന്യോ+ന്യം ൻ തൗ ബഭൂവതുഃ .
അഥ-സാ-വിരതം രാമ രമണീയ-പദ+ക്രമാൻ .. 14

ശ്രു+ത്വാ+ധ്യാ+ത്മ-വിദാംവ് വ+ക്രാച്-
ഛാസ്ത്രാർ/ഥാംസ്/താരണ+ക്ഷമാൻ .
ഇ+ത്ഥംവ് വിചാരയാ-മാസ+ സ്വമാ+ത്മാന-മഹർ/നിശമ് .. 15

അ+വ്യാ-പൃതാ+ വ്യാപൃതാ വാ/ ധിയാ ധവല+യേ+ദ്ധയാ .
പ്രേക്ഷേ താവ+ത്സ്വ/മാ+ത്മാനംങ് കിമഹം സ്യാമിതി+ സ്വയമ് .. 16

ക+സ്യായ-മാഗതോ മോഹഃഖ് കഥ-മ+ഭ്യു+ത്ഥിതഃഖ് ക്വ വാ .
ദേഹസ്-താവജ്-ജഡോ മൂഢോ/ നാഹ-മി+ത്യേവ നി+ശ്ചയഃ .. 17

ആബാല-മേതത്-സംസി+ദ്ധം മതൗ ചൈവാനു-ഭൂയതേ .
കർമേ+ന്ദ്രിയ/ഗണ+ശ്ചാസ്മാ/ദഭി+ന്നാ-വയവാ+ത്മകഃ .. 18

അവ-യവാ-വയ-വിനോർ/ന-ഭേദോ ജഡ ഏവ ച .
ബു+ദ്ധീ+ന്ദ്രിയ-ഗണോ്ഽ+പ്യേവംഞ് ജഡ ഏവേതി ദൃ+ശ്യതേ .. 19

പ്രേ+ര്യതേ മനസാ യസ്മാ+ദ്യ-ഷ്+(ടി-ഏ)വ ഭുവി ലോഷ്ടകഃ .
മന+ശ്ചൈവ ജഡം മ+ന്യേ/ സംകല്പാ+ത്മക-ശ+ക്തി യത് .. 20

ക്ഷേപണൈ-രിവ പാഷാണഃഫ് പ്രേ+ര്യതേ ബുദ്ധി-നി+ശ്ചയൈഃ .
ബുദ്ധിർ/നി+ശ്ചയ-രൂപൈവംഞ് ജഡാ സത്തൈവ നി+ശ്ചയഃ .. 21

ഖാതേനേവ സരി+ന്നൂനം സാ്ഽഹംങ് കാരേണ വാ+ഹ്യതേ .
അഹംങ് കാരോ്ഽപി നിഃസ് സാരോ ജഡ ഏവ ശവാ+ത്മകഃ .. 22

ജീവേന ജ+ന്യതേ യ+ക്ഷോ ബാലേ-നേവ+ ഭ്രമാ+ത്മകഃ .
ജീവ+ശ്ച ചേതനാ-കാശോ വാതാ+ത്മാ ഹൃദയേ+ സ്ഥിതഃ .. 23

സുകു-മാരോ്ഽ+ന്ത/ര+ന്യേന കേനാപി പരി-ജീവതി .
അഹോ നു+ ജ്ഞാത-മേതേന ചേ+ത്യോൽ-ലേഖ-കല+ങ്കിനാ .. 24

ജീവോ ജീവതി ജീർണേന ചി+ദ്രൂ-പേണാ+ത്മരൂപിണാ .
ചേ+ത്യ+ഭ്ര/മ-വ-താ ജീവശ്-ചി+ദ്രൂ-പേണൈവ ജീവതി .. 25

ആമോദഃഫ് പവനേ-നേവ ഖാതേ-നേവ സരി+ദ്രയഃ .
അസ+ത്യ/ജഡ-ചേ+ത്യാംശ/ചയനാച്-ചിദ്-വപുർ/ജഡമ് .. 26

മഹാ-ജല-ഗതോ+ ഹ്യ+ഗ്നി/രിവ രൂപം+സ്വ/മുത്ഝതി .
സ+ദ്വാ-സ+ദ്വാ യദാ-ഭാതി/ ചി+ത്സമാധൗ/ സതി+ സ്വതഃ .. 27

സ്വരൂപ-മല-മു+ത്സൃ+ജ്യ തദേവ ഭവതി+ ക്ഷണാത് .
ഏവംഞ് ചി+ദ്രൂപ-മ+പ്യേതച്-ചേ+ത്യോ+ന്മുഖ-തയാ+ സ്വയമ് .. 28

ജഡം ശൂ+ന്യമ-സത്/കല്പംഞ് ചൈത+ന്യേന+ പ്രബോ+ധ്യതേ .
ഇതി സംചി+ന്ത്യ ചൂഡാലാ കേനൈഷാ ചിത്/പ്ര-ചേ-ത-നീ .. 29

ഇതി സംഞ് ചി+ന്തയാ-മാസ ചിരാ-യേ+ത്ഥംവ് വ്യബു+ധ്യത .
അഹോ നു ചിര-കാലേന+ ജ്ഞാതംഞ് ജ്ഞേയ-മനാ-മയമ് .. 30

യദ്-വൈ വി+ജ്ഞേ-യതാംങ് കൃ+ത്വാ/ ന ക+ശ്ചി+ദ്ധീയതേ പുനഃ .
ഏതേ ഹി ചി+ദ്വിലാ-സാ+ന്താ മനോ-ബു+ദ്ധീ+ന്ദ്രി-യാ+ദ-യഃ .. 31

അസ+ന്തഃസ് സർവ ഏവാഹോ+ ദ്വിതീ-യേ+ന്ദുപ/ദ+സ്ഥിതാഃ .
മഹാ-ചിദേകൈ/വാസ്-തീഹ മഹാ-സ+ത്തേതി യോ+ച്യതേ .. 32

നിഷ്/കല+ങ്കാ സമാ ശു+ദ്ധാ നിരഹംങ് കാര-രൂപിണീ .
ശു+ദ്ധ സംവ്-വേദനാ-കാരാ ശിവം സ+ന്മാ+ത്ര/മ+ച്യുതമ് .. 33

സകൃദ്-വിഭാതാ വിമലാ നി+ത്യോദയ-വതീ സദാ .
സാ+ ബ്ര+ഹ്മ-പരമാ+ത്മാദി/നാമഭിഃഫ് പരിഗീയതേ .. 34

ചേ+ത്യ-ചേതന-ചി+ത്താദി നാ+സ്യാ ഭിന്നംൻ ന മാനതഃ .
തയൈഷാ ചൈ+ത്യതേ ചി+ച്ഛ്രീഃസ്/ സൈ-ഷാ-ദ്യാ ചി-ദി-തി+ സ്മൃതാ .. 35

അചേ+ത്യംയ് യദിദംഞ് ചി+ത്ത്വംൻ ത+ത്ത+സ്യാ രൂപ-മ+ക്ഷതമ് .
മനോ-ബു+ദ്ധീന്ദ്രിയാ+ദ്യർഥ-രൂപൈഃസ് സൈവ വിജൃമ്ഭതേ .. 36

തരങ്ഗ-കണ-ക+ല്ലോല/കലനേയംഞ് ചിദാ+ത്മനി .
ജഗ+ദ്രൂപ-പദാർ/ഥാനാം സത്താ+ സ്ഫുരതി മാതരി .. 37

യദിദംൻ തത്പരം രൂപംൻ തസ്യാഃഖ് ഖലു മഹാ-ചിതേഃ .
ശു+ദ്ധ-ചി+ന്മണി-വ+ത്സാ ഹി/ സേയം സമസ-മോദിതാ .. 38

അന+ന്യ/യൈവ യാ-ശത്/തയാ ജഗജ്-ജൃമ്ഭി/കയാ+ സ്ഥിതാ .
സത്താ മായാതി-രേകേണ നാ+ന്യാ സംഭ-വതീ-ഹ-ഹി .. 39

വിചി+ത്ര-തേവ ഭാ+ണ്ഡാനാംൻ നനു ഹേമ-തയാ യഥാ .
സാ തഥോ-ദേതി ത+ദ്രൂപ/മാ+ത്മാനംഞ് ചേതതി+ സ്വയമ് .. 40

സ്വചി+ത്തേന+ ദ്രവ+ത്വേന/ തരങ്ഗാ/ദി+ത്വ/മമ്/ബുഷു .
മഹാ-ചിതൗ ജഗ+ച്ചി+ത്താ/ദു-ദേ-തീ/വാ-നു-ദേ+ത്യപി .. 41

തദാത്-മൈവ യഥാ യാതോ/ രൂപവാൻ ജലധൗ+ ദ്രവാത് .
ഏവംഞ് ചി+ന്മാത്ര-മേവാഹ/മനഹം/ഭാവ-മാത-തമ് .. 42

ന-ത+സ്യ ജ+ന്മ-മരണേ ന-ത+സ്യ സദ-സദ്/ഗതീ .
ന-നാശഃസ് സംഭവ+ത്യ+സ്യ ചി+ന്മാ+ത്ര/നഭസഃഖ് ക്വചിത് .. 43

അ+ച്ഛേ+ദ്യോ/യമദാ+ഹ്യോ/യംഞ് ചിദാ-ദി+ത്യോ/തി-നിർമലഃ .
ആഹോ നു ചിര-കാലേന ശാന്താ+സ്മി പരി-നിർ/വൃതാ .. 44

നിർ/വാമി+ ഭ്രമ-നിർ/മു+ക്ത/മാസേ നിർ/മ+ന്ദരാബ്ധി/വത് .
അസദാ-ഭാസ-മ+ത്യ+ച്ഛ/മന+ന്ത-മജ-മ+ച്യുതമ് .. 45

ആ+ത്മാ-കാശ-മനാ-ബാധ/മമലം പരമംഞ് ചിരമ് .
അന+ന്ത-മിദ-മാകാശം ഫലൗഘാശ്-ചാഫലാ/ദികാഃ .. 46

സുരാ-സുര-യുതംവ് വിശ്വ-മേത+ന്മയമ-കൃ+ത്രിമമ് .
പുംസ്ത്വ-കർമ-മയീ സേനാ സർവം മൃ+ന്മാ+ത്രകംയ് യഥാ .. 47

ദ്രഷ്ടൃ-ദൃ+ശ്യ-മയീ സ+ത്താ ചി+ന്മാ+ത്രൈ+ക്യമയീ തഥാ .
ഇദ-മൈ+ക്യ-മിദംൻ ദ്വി+ത്വ-മഹംൻ നാഹ-മിതീ-തി-ച .. 48

ക ഇവ+ ഭ്രമ-സംമോഹഃഖ് കഥംങ് ക+സ്യ കുതഃഖ് ക്വ വാ .
സ്വമന+ന്ത മനാ-യാസ/-മുപ-ശാ+ന്താസ്മി സം+സ്ഥിതാ .. 49

നിർവാണ/പരി-നിർവാണാ ഗതമാസേ ഗത+ജ്വരമ് .
അചേതനംൻ ചേത-ന-വാ/ യോ/യ-മാഭാതി ചേതതി .. 50

ഭാസ-മാനാ+ത്മ ത+ദ്രൂപംങ് ഖം മഹാ-ചിതി സം+സ്ഥിതമ് .
നേദംൻ നാഹംൻ ന ചാ+ന്യ+ച്ച ന ഭാവാ-ഭാവ-സംഭവഃ .
ശാ+ന്തം സർവംൻ നിരാലമ്ബംങ് കേവലം സംസ്ഥിതം പരമ് .. 51

ഇ+ത്ഥംവ് വിചാ-രണ-പരാ പരമ+പ്രബോധാദ്-
ബു+ദ്ധ്വാ യഥാ+സ്ഥിത-മിദം പരമാ+ത്മ/ത+ത്ത്വമ് .
സംശാ+ന്ത-രാഗ-ഭയ-മോഹ-തമോ-വിലാസാ
ശാ+ന്താ ബഭൂവ ശര-ദമ്ബര-ലേ-ഖി-കേ-വ .. 52

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ വാത്മീകീയേ നിർവാണ+പ്രകരണേ
പൂർവാർധേ ചൂഡാലാ+പ്രബോധോ നാമാഷ്ട/സപ്തതി/തമഃസ് സർഗഃ .. 78 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
30.11.2023